

ERR kasutab oma veebilehtedel http küpsiseid. Kasutamist jätkates nõustute kõikide ERR-i veebilehete küpsiste seadetega

SAIN ARU

LOEN VEEL

err.ee

Teadlased tahavad ujuvsaarte abil põlevkivikarjääridesse elu tekitada

TEADLASED TAHAVAD UJUVAARTE ABIL PÕLEVKIVIKARJÄÄRIDESSE ELU TEKITADA

Jaga

01:55 / 01:57

AUTO HD

Foto: ERR

EESTI

Jüri Nikolajev

24.07.2024 19:44

Kuula artiklit 2 min

Teadlased üritavad põlevkivikarjääridesse ujuvsaarte abil elu tekitada. Pilootprojekt algas Ida-Virumaal Aidus, kus esimesed ujuvsaared vana karjääri kalda külge kinnitati.

Peale Aidu karjääri sulgemist on endisesse kaevanduspiirkonda tekkinud ulatuslik veemaastik. Veega täitunud sopikesed on sügavad, järskude kallastega ja raskesti taimestuvad ning ka vee kvaliteet pole kõige parem.

Tartu Ülikooli teadlased proovivad mõne sopi muuta soostuvaks alaks. Kõrkjamattidest ujuvsaartele kasvavad ajapikku sootaimed, vesi muutub happelisemaks ja loodus mitmekesisemaks.

"Siis on võimalik saavutada mitu efekti. Esiteks parandame veekvaliteeti, teiseks toome looduslikku mitmekesisust, need ujuvad saared muutuvad atraktiivseteks veelindudele. Kolmandaks saavutame ka süsiniku sidumise. Soo on kõige suurem ja parem süsihappegaasi siduja. Meil ei ole rohkem vaja teha, kui anda algtõuge," selgitas Tartu Ülikooli loodusgeograafia kaasprofessor Ain Kull.

Üks uuringu eesmärkidest on näha, kui hästi õnnestub veekvaliteeti muuta. Karjäärivett võiks tulevikus joogiveena kasutada, kuid praegu see on liiga kare ja kõrge metallisisaldusega. Aidu vees on näiteks rohkesti niklit.

"Kui nende süsteem töötab, siis me saame hakata tekitama analoogseid parvesid või taimeistandusi, kus me istutamegi konkreetselt neid taimi, mis aitavad seda niklit või teisi probleemseid raskemetalle suuremas koguses kätte saada. Eks see aja jooksul paistab," ütles keskkonnauuringute keskuse keskkonnakeemia peaspetsialist Vallo Kõrgmaa.

Teadlaste hinnangul võiks taimestumine Aidu karjäärisopis hoo sisse saada viie kuni kuue aastaga. Veekvaliteedi muutmiseks kulub loodusel sadu aastaid, aga inimese abiga võiks muutused toimuda palju kiiremini.

Toimetaja: Merili Nael

Allikas: "Aktuaalne kaamera"

aidu karjäär

põlevkivikarjäär

ujuvsaar

Maailmaturud värisevad: Nikkei langes rekordiliselt 12,4 protsenti

USA dollarid. Autor/allikas: Urmet Kook

VÄLISMAA

Eile kell 07.21

Uuendatud: eile kell 17.08

Kuula artiklit 3 min

USA majanduse väljavaated halvenevad ning maailmaturud värisevad.

Esmaspäeval kukkusid Aasia turud miinusesse, näiteks Tokyo börsiindeks Nikkei langes rekordiliselt 12,4 protsenti. Ka Wall Streeti peamised indeksid langesid kauplemspäeva alguses.

USA majandus näitab jähnemise märke ning rahvusvahelised investitorid muretsevad üha rohkem, et föderaalreserv jäi rahapoliitika leevendamiseiga hiljaks.

Tokyo börsi kaks peamist börsiindeksit langesid, Topix kukkus lausa 12,2 protsenti. Börsiindeks Nikkei 225 liikus allapoole 12,40 protsenti ning tegemist on ajaloo ühe suurima langusega. 1987. aastal leidis Jaapani börsil aset must esmaspäev ning toona kukkus Nikkei 14,9 protsenti.

Tokyos tegutsevad investorid hoiatasid, et Jaapanis toimunud kukkumine jõuab tõenäoliselt ka Euroopasse ja USA-sse.

Jaapanit tabanud langus jõudis ka teistele Aasia turgudele. Lõuna-Korea börsiindeks langes ligi kaheksa protsenti, Austraalia S&P/ASX langes ligi kolm protsenti, Taiwani peamine börsiindeks langes 8,4 protsenti, vahendas [Financial Times](#).

Kuigi Euroopa turud pole nii tugevalt pihta saanud kui Aasias asuvad turud, siis uudisteagentuur Bloomberg hindas esmaspäeva lõunal, et turgude jaoks on olnud üsna kole päev. Üleeuroopaline indeks Stoxx Europe oli lõunaks langenud ligi 2,5 protsenti. Briti FTSE 100 on langenud 2,2 protsenti.

Ka Wall Streeti tähtsamad indeksid langesid

Wall Streeti tähtsamad indeksid langesid esmaspäeval kauplemise alguses, vahendas Reuters. Tööstusindeks Dow Jones langes 1,71 protsenti, avanedes 39 056,19 punkti tasemel.

S&P 500 langes 3,66 protsenti 5151,14 punktile. Tehnoloogiaindeks Nasdaq kukkus aga 6,34 protsenti 15 712,53 punkti tasemele.

Wall Streeti kolm peamist indeksit lendasid juba eelmise nädala lõpus punasesse. Näiteks tehnoloogiaindeks Nasdaq langes 2,3 protsenti. Investorid eeldavad, et langus jätkub sel nädalal, investorid müüvad juba varasid.

Globaalne turbulents on jõudnud ka krüptoturule, *Bitcoin*i hind langes esmaspäeval ligi kaheksa protsenti. *Bitcoin*i hind oli esmaspäeva hommikul umbes 54 000 dollarit.

Toimetaja: Karl Kivil, Merili Nael

Allikas: FT/Bloomberg/Reuters

[usa](#)[jaapan](#)[austraalia](#)[börs](#)[euroopa](#)